

Hétfői Napló

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre 160.—, negyedévre 40.—, 1 óra 15.— kor.

POLITIKAI HETILAP

MEGJELENIK MINDEN HÉTFŐN REGGEL

SZERKESZTŐSÉG: VIII., RÜCK SZILÁRD-U. 3.
KIADÓHIVATAL: VI., NAGYMEZŐ-UTCA 8. SZ.

A törökök elfoglalták Szmirnát

A görögök már letettek minden erőfeszítéspől — Angorában már puhatólások történtek a fegyverszünet érdekében — Angol csapatok vannak a görög hatóságok helyén

Páris, szeptember 10.

Annak az olasz javaslatnak dolgában, amely a velencei konferencia egybehívását ajánlja a Kelet békéjének megteremtése érdekében, Párisban azon a véleményen vannak, hogy az ellenségeskedés megszüntetése tulajdonképpen a két harcoló fél vezérkarának hatáskörébe tartozik. Egyébként várják a választ Angorából, ahol a fegyverszünet ügyében már puhatólások.

Páris, szeptember 10.

A *Petit Parisien* szerint táviratok érkeztek, amelyek szerint a Márvány-tenger ázsiai partján fekvő Biga körülbelül a görög hatóságok eltávolították és helyettük angol csapatok vették a batalmat. Ezt a hírt hivatalosan még nem erősítették meg, de a lap úgy véli,

hogy kijelentheti, hogy abban az esetben, ha a hír valóban bizonyul, haladéktalanul francia csapatokat küldenek a szóban forgó területre.

Róma, szeptember 10.

Az enfeuteltalmak konstantinápolyi főmegbízottjai értesítették a portát az augarai kormánytól tett lépésről, amely a görög fegyverszüneti kérésre vonatkozik. Azt hiszik, hogy a kemalisták válasza csak Szmirna elfoglalása után fog beérkezni és a válasz a már ismert feltételeken kívül Trácia kiűrtését és a törökök háborus költségeinek megtérítését is fogja követelni.

London, szeptember 10.

Szmirnai távirat szerint a görög haderők már letettek minden erőfeszítésről, hogy megvédjék Szmirnát és csupán arra törekednek,

hogy a tengeren át kiűrtsék a várost. A törökök előrehaltolt csapatát a város külső övezetében állanak és nyilván erősítések megérkezésére várnak mielőtt megkezdendők továbbnyomulást. A szövetségesek hadihajói tengerészcsapatokat tettek partra, hogy megvédjék a nemzetiségektől és a szövetséges allatlalok vagyonát. A holland, belga, svéd és egyéb nemzetiségű állampolgárok védelmét, amelyeknek kormányai nem küldtek hajókat Szmirna alá, a britek vállalták magukra. A szövetségesek szmirnai képviselői megfelelő rendszabályokat fognak tenni, hogy elhárítsanak minden esetleges vőrengést arra az esetre, ha a törökök behatolnak a városba. Azt hiszik, hogy a hadihajók jelenléte ebben a tekintetben üdvös hatással lesz.

hogy belépnek a liberális pártba, a következő:

Bárczy István, Beck Lajos, Benedek János, Cserői József, Dénes István, Drozdy Győző, Fábrián Béla, Gíesswein Sándor, Hegymegi Kiss Pál, Horváth Zoltán, Jánosy Zoltán, Létay Ernő, Nagy Ernő, Pakots József, Rainprecht Antal, Rassay Károly, Rupert Rezső, Sándor Pál, Szilágyi Lajos, Ugron Gábor és Vázzonyi Vilmos.

Ha ez a huszonegytagú liberális ellenzéki párt megalakul, akkor a huszonegytagú szociáldemokrata frakcióval már igen jelentékeny, a parlamenti életben igen súlyos blokkot alkothat; de nem lehetetlen, hogy a blokkhoz meghatározott programponktól való kizárásnak csatlakozik néhány pártunkivüli képviselő is. Ezeknek névsora következő: Borgulya Pál, Farkas Tibor, Gaal Gaszton, Lakó Imre, Meskő Zoltán, Pauper Ferenc, Strauss István és Szakács Andor. Nem titok azonban az sem, hogy a kormány-pártnak igen erős frakció van, a mely rokonszenvezik egy ilyen liberális alakulattal, sőt magával a blokkal is, amely az októbertől nélkül lép fel. Sőt a blokkal rokonszenvezőkhöz lehet számítani a keresztény ellenzék egyik-másik tagját is.

Úgyanezrekkor pedig, amikor a liberális szervezkedés folyik, a kormány-párt oldalán állandóan arról beszélnek, hogy gróf Bethlen István három-négy miniszterét akarja kicserélni. Ezek a minisztercserék pedig — mondják a kormány-párt liberális szárnyán — sohasem károsak a liberális ügyére. Bethlen már nem egy ilyet hajtott végre és ha megint ebben az irányban cselekszik, akkor egy-két lépéssel megint közelebb jutunk céljához.

Ez a most levezetőben lévő végleges kormányválság azonban — a beavatottak szerint — nem az utolsó, mert

még ennek az esztendőnek a tartama alatt igen mélyreható változást jósolnak,

de olyat, amelyben gróf Bethlen Istvánnak továbbra is vezető szerepe marad. Mint jellemző dolgot emlegetik, hogy Rassay Károlynak egy igen érdekes fogadása van erre néve Kállay Tibor pénzügy-miniszterrel. Máris úgy tippelnek, hogy az ötven szívat, amely a fogadás tárgya, Rassay Károly nyert meg.

Francia hang Magyarországnak a népszövetségbe való felvétele mellett

Páris, szeptember 10. Az Echo National Magyarországnak a népszövetségbe való felvételéről szóló cikkében megjegyzi, hogy gróf Bethlen István miniszterelnök, mikor a genovai értekezleten felvetette a nemzeti kisebbségek kérdését, újabb erősséget adott Magyarországnak a népszövetségbe való felvétel iránt annak idején benyújtott. Minthogy a népszövetségnek szándékában van Magyarországot elszakított területeit a bizottságot kiküldeni azzal a feladattal, hogy tanulmányozzák az

Egy miniszteri titkárt sikkasztásért előállították a rendőrségre

Vasárnap délelőtt a rendőrségre előállították Melha Valdemar volt miniszteri titkárt, aki ellen sikkasztás és csalás címén tettek följelentést. Melha hetekkel ezelőtt Kovács Kálmántól a *Jegybánok* gondnokától főlvett 30.000 koronát azzal, hogy olesó élelmiszereket fog szállítani.

A volt miniszteri titkár elmondotta Kovácsnak, hogy egy budai mézárasmesterral üzleti vállalkozást kezdett és így módjában lesz nagyobb mennyiségű élelmiszereket szállítani. Kovácsot a 30.000 koronát csupán előlegül vett fel.

Amióta Melha a pénzt átvette, Kovácsnál nem jelentkezett. A szállításokból pedig természetesen nem lett semmi. Kovács a lakásán keres-

tette, de ott azt a választ adták, hogy napok óta eltávozt és azóta ismeretlen helyen tartózkodik. Erre Melhát följelentette a rendőrségen.

A detektívek megállapították, hogy Melhának semmiféle budai mézárossal nem volt üzleti összeköttetés, a pénzt a társulás ürügye alatt kieszalta Kovácsotól, Melha valójában tudomást szerzett arról, hogy följelentették és ezért a detektívek elől barátainak a lakásán bujkált.

Tegnap azonban váratlanul megjelent lakásán, hogy féhereműt vegyen magához. A megfigyelésre kiküldött detektív felismerte és előállította a rendőrségre, ahol őrizetbe vették.

Huszonegy tagja lesz a liberális pártnak és ötven a blokknak

Eiőbb a párt, azután a blokk alakul meg — A jobboldalon sokan rokonszenveznek az új alakulással — A Bethlen-kormány rekonstrukciója — Jóslatok mélyreható politikai változásról

— A Hétfői Napló tudósítójától —

Rassay Károlynak a héten elmondott beszédét politikai körökben általában úgy tekintik, hogy annak már előzményei voltak. Ez a beszéd egy megállapodásnak az eredménye volt és mielőtt a baloldali vezér a pártalakulás tekintetében a felhívást megtette, előre meg-bizonyosodott — amint az ilyenkor a politikában szokásos — hogy szíval nem a pusztában hangzanak el és akcióját nem érheti kudarc. A Gresham-palotában elhangzott beszéd igen határozottan azt jelenti, hogy a Gresham-palotabeli párt-

klub lakói hamarosan megszaporodnak. Vázzonyi Vilmos ugyan nincsen ideháza, de bizonyosra veszik az ő hozzájárulását a pártalakításhoz, mert

mindenképp meg van ma már győződve róla, hogy az erők egyesítésére feltétlenül szükség van,

mert meg kell mutatni a közönségnek, hogy ha a mai térsim megütközik, ime van már governmentális, kormányképes alakulat, amely helyébe lép. A liberális és demokra-

tikus irányzat végleges elérkezése előtt azonban — és ez ma már csak hónapok kérdése — valószínűleg kísérlet fog történni a mai rezsim életének, megmentésére vagy átfarmálására és akkor is egységesen, tömören kell állani a baloldalnak, hogy ebben a tekintetben is az történjenek, amitők akarnak.

Ami most már az alakulás technikáját illeti, először fog megalakulni az új liberális párt, majd azután a blokk, amelynek tagjai az új liberális párt, a szociáldemokrata frakció és a liberális pártion kívül marad liberális gondolkodású pártionkivüli képviselők lesznek. Kétségtelen, hogy Rassay Károly volt az, aki az új pártért máris a legerősebb áldozatot hozta és egyben ő volt is, aki megteremtette a platformot, amelyen az új párt létrejöhet. Áldozatot hozott, amikor pártjának jellegét, a maga politikai pozícióját földája és pártjának nagyszerűen kiépített vidéki szervezetét becsatlakoztatja a liberális tábor rendelkezésére. A platform pedig, amelyen az új liberális párt felépül, a következőket foglalja magában:

1. egységes liberális párt alakul, amelynek tagjai feladják régi pártállásukat,
2. egyéni pártbeli pozícióját mindenki feladja,
3. a közjogi kérdéseket, mint amelyek nem aktuálisak, kikapcsolják és ezzel szemben a mai alkotmányos helyzetnek követnek korrekurát,
4. a párt programjában szerepel az általános titkos választói jog megalkotása, a közrend helyreállítása, a kon-szolidáció létrehozása, szociális és demokrátiikus vívmányok stb.

A számvetés azt mutatja, hogy az új liberális pártnak mintegy huszonegy tagja, a liberális, demokratikus blokknak pedig mintegy ötven tagja lesz.

Azoknak a képviselőknek a névsora, akik a számtatásba jöhetnek,

SPORT

A Pannónia bejutott a döntőbe

Barcelona, szeptember 10. Szombaton délután folytak le Barcelona előkörképében az előmérkőzések, amelyekben a hatóságok fejein kívül óriási nézőközönség jelent meg. A nap eseménye a nyolcas ezretek versenyek voltak. Az első előversenyben Spanyolország kiestt, Olaszország és Hollandia bemaradt a végmérkőzésben. A második előversenyben a Magyarországot képviselő Pannónia Evezős Klub nyolcása másodiknak érkezett be Franciaország mögött, mindössze kétötöd másodperre időkülönbséggel. A versenyt 2000 méter távolságra egynapos vonalban tartották meg és a magyarok 6 per 48 kétötöd másodperre alatt tették meg az utat. Ez az eredmény Svájcot és Belgiumot kirekesztette.

Prága, szeptember 10. A bécsi Espid és a Spárta atlétikai klub mai labdarúgómérkőzésén a cseh bajnoksapat 2:1 (1:0) arányban győzött.

Football

UTE-Vasasok (2:0) 3:0. Vasasok melegségre szolgált az a körülmény, hogy csatáruknak kellett. Jelleinek nélkülözni voltak kénytelenek, ami semmit nem von le az újpéstei érdemből, akik bizonyan féltékeny játékból győztek le, különben is indiszponált ellenfeleiket. A match sorsa már az első félidőben biztosított volt Banachi és Szidon góljai után. A II. félidőben Szidon háromra szaporította az UTE góljait.

Törökös-Zugló (2:1) 2:1. Zugló lövi az első gólt Seferik révén, közvetlenül a kezdés után. Pruha kiegészült a nem-sokára Hírzer a győzelmet jelentő góllal. A II. félidőt Zugló uralja a hosszú időn át kapujához szegzi a vasutasokat, de Lantos mindent ment.

VAC-MAFC (1:0) 1:0. A VAC határozottabban, s ami a fontos, eredményesebben játszott, mint a technikusok, akik még mindig lánppalzával küzdenek. Tulajdonos puha, könnyű játékos a vörös-fehétek, áll ez különben a csatárukra. Léttartó menő küzdelmekben kell megégni a különben tehetséges együttesnek, a sajátos I. osztályú „cup-stilus” kell eltanulniuk, ha sikerre akarnak szerezni az I. osztályban. Eryedlfi Gruber és Gaug nyújtott kielégítő játékok. A győzelmet jelentő gól Engel érdeme.

II. oszt. bajnokság. Nagy meglepetés a szeszélyes NSC veresége a sokkal gyengébben játszó MTK-ól. Az egyetem folytatták impozáns győzelmi sorozatukat: ezáltal a Postások hálóját torlították meg 3 góllal. A Testvérségnek sikerült egy pontot kiesikarni a BAK-tól, amelyre névze az ideiglenes vezető pozíciójának elvesztését jelenti. MTK-NSC 2:0, UTSE-TTC 1:0. Eksze-

részek-RTK 2:0, BEAC-Postások 3:0, „33” FC-BTK 2:1, BAK-Testvérség 0:0.

Atletika

A KAOE nemzetközi atlétikai versenye. A KAOE különben kitűnően rendezett versenyének a két nemzet atlétái, Wallenreuther és Fritz részvétele mellett adta meg a nemzetközi jelleget. 100 yardos rekordkirásért: 1. Gerő (KAOE) 10 mp. országos rekord beállítás. 2. Vida (KAOE). 700 m. síkfutás: 1. Gerő (KAOE) 11 mp. 2. Vida (KAOE). 112 m. 3. Fritz (Leipzig). 800 méteres síkfutás: 1. Wallenreuther (Frankfurt) 1 p. 58.1 mp. 2. Fonyó (MTK) 1 p. 59 mp. 200 méteres síkfutás: 1. Somfay (MAC) 26.1 mp. 2. Helfer (KAOE) 27 mp. 3. Braun (MTK). 230 yardos gátfutás rekordkirásért. 1. Somfay (MAC) 26.4 mp. országos rekord. 2. Helfer (KAOE). 1500 méteres síkfutás: 1. Borszik (MAC) 4 p. 21 mp. Távolugrás: 1. Haluska (BEAC) 7.01 m. 2. Somfay (MAC) 6.94 m. 3. Kovács (MAC) 5.0 m. 200 m. síkfutás: 1. Gerő (KAOE) 22.4 mp. 2. Vida 22.6 mp. 3. Fritz (Leipzig). Hármasarúgás: 1. Ujfaluczky (FTC) 13.11 m. 2. Helfer (KAOE) 12.72 m. 3. Nagy (MAC) 12.60 m. 400 m. síkfutás: 1. Kalnairth (MTK) 53 mp. 2. Berács (MAC) 53.6 mp. 3000 m. síkfutás: 1. Némethy (FTC) 9 p. 8.7 mp. 2. Kultsár (MAFC) 9 p. 9.8 mp. 3. Koszta (MTK) 3 angol méf-es rekordkirásért: 1. Némethy (FTC) 15 p. 12.8 mp. ország. rekord. 4-szer me-es stafétafutás: 1. KAOE (Gerő I. Vida, Gerő II., Helfer) 43.5 mp. ország. rekord. MAC földtá. Svéd staféta: 1. MAC 2 p. 6.8 mp. 2. MAC b) 2 p. 7.1 mp. 3. KAOE 2 p. 9 mp.

Alagi versenyek

— Vasárnap, szeptember 10. —
I. 1. Rózsás (Hitsch), 2. Szemfüles, 3. Permission. Futott még: Kudlich. Tot.: 50:190, 70, 30.
II. 1. Mikólt (gr. Pejacsevich), 2. Integrálás, 3. Kék róza. Futottak még: Bizony, Argos, Adoma II., Vulpia, Szanaszét, Bajja, Krianc, Fürgeteg, Negrescö, Vizsló. Tot.: 50:380, 145, 135, 175.
III. 1. Baroda (Adams), 2. Dáriód, 3. Caesonia. Futottak még: Petrarca, Szelvány, Halogy. Tot.: 50:175, 100, 95.
IV. 1. Handful (Mravik), 2. Gondtalan, 3. Borgó. Futottak még: Baachus, Mayfair. Tot.: 50:165, 55, 55.
V. 1. Bajna (gr. Pejacsevich), 2. Fox-Trott II., 3. Ümid. Futottak még: Somló, Nur für Dich, Akarok. Tot.: 50:150, 120, 170.
VI. 1. Gibson Girl II. (Reeves H.), 2. Kótyagos, 3. Mátyásföld. Futottak még: Eltváros, Balsors, Gondos II., Fulmine, Nimfa, Kati, Wilhelmshof. Tot.: 50:445, 95, 65, 75.

Uránia — Robinson Crusoe — a teljes film egy előadásban 5, 7/8, 9 és 10 óra.

Mozgókép-Mothon. Egész Budapest a szeszélyes „Malot asszony szalonját”-ról (amerikai örökösregény 7 felv.) — „Bovolveres esküvő” (vidám amerikaialandtörténet 5 felv.) beszéli. Zsoltótsákkal Jégylélekedő ajánlatok. Előadások kezdete 5, 6, 7 és 9 óra.

A Hórom a tónc 75-ösöd. Szomahás —Paragó—Komjátjgy nagykerékű dnyá-téka, a Hórom a tónc, hátfőn 1-án, 75-ös kerül színe a Király-Színházban Honth Hännával, Nádorral, Lababral, D'Arriugyal, Siró Annával, Vasabry Piroskával és Raskóval a főszerepben. A kitűnő daljátékok azental is minden este játszóak.

A mosolygó asszony és a vig halál bemutatása a jövő hét szombatján lesz a Belvárosi Színházban. Az előbbi La souriante Mme Beudet címen a tavalyi királyi szezon iradalmi oszontapója volt. A vig halál a híres Evrelmóvna a vakmerőn újszerű orosz trónok pompás kis egyfelvonásos. Mindkét darab Botáros Artur igazgató rendezei.

Színházi séta

Ezt a színházi hetet és valószínűleg az egész szeszont Molnár Ferenc új darabja dominálja. Földi és égi szerelm az új Molnár-darab címe és most már biztos, hogy a Magyar Színházban fog színpadra kerülni. A közönség körében, de színházi körökben is nagy meglepetést keltett, hogy a Víg-színház olyan könnyen kiengedte szerződéséből Molnárt, akit pedig ideiglenesen tartogatott előlegre. Mindenkit megnagyatartunk, akit érdekel, hogy a Víg-színház részéről ez a „kiengedés” nem ment könnyen, főleg pedig nem ment ingyen. Molnárnak fizetnie kellett a Víg-színház udvariasságáért, még pedig a mai színházi Magyarországon legjobban valószínűleg: egy új darabért. És mondhatjuk Molnár gavallerosan és pontosan fizetett. Nem igért új darabot a Víg-színháznak, mint azt néhány lap megírta, hanem azonnali át is nyújtotta. A legújabb Molnár-darabról, melyet tehát a Víg-színház fog színpadra hozni, ugyancsak az ideiglenes színház, máris kiszárgított arról, hogy háromfelvonásos, mely a Víg-színház java erőit fogja foglalkoztatni és kiderült az is, hogy a darab remek, és hogy a legújabb darab nem is a legújabb. Időközben ugyanis Molnár még egy háromfelvonásos darabot készített el, úgy, hogy most három egész estét betöltő színműve és egy egyfelvonásos, mely a Belvárosi Színházban kerül színpadra, vár az előadásra. Hogy a harmadik kész darab hol kerül színpadra, még titok, csak egy bizonyos, hogy arra ma nemcsak valamennyi budapesti színház, hanem a világ valamennyi színháza pályázik.

Van ennek a hétnek még egy nagy eseménye, az hogy Közmunkatanács életének utolsó pillanatában is megkísérelte, hogy elgáncsolja a Fővárosi Színház létrejöttét. Hogy a Közmunkatanácsnak ez a határozata mekkora vesztést okozott, ezt mindenütt az országban, ahol kulturizék emberek élnek, elég program kifejezően talált az egész magyar sajtóban. Mi még az úgynök egy ismeretlen részletét szolgáltattunk, mely mindennél elegebben világít rá arra a szemlén, mely ebből a végegyelgünlésben szenvedő szervezettől árad. Az egyik fő vádpont ugyanis, mely a Közmunkatanács emlékeztetés ülésein a Fővárosi Színház ellen elhangzott az volt, hogy a színház vezetősége engedély nélkül kezdte ház építkezést. Ez a vád azonban teljesen alaptalan. A Fővárosi Színház ugyanis tényleg hozzáfogott például belső építkezésekhez, amilyenek például az új fűtőtestek és vízvezetők beépítése, ezt azonban a Közmunkatanács nemcsak, hogy megengedte, hanem egyenesen megparancsolta a régi tulajdonosnak. A régi tulajdonos nem teljesítette az a kapott parancsot, mégis játszhatott az új tulajdonos pedig azért, akárcsak játékgóttól megfosztani a Közmunkatanács, mert engedelmeseleget tesz a kapott és ebben a túlzésszerűség szempontjából fontos parancsok. Hát kell ehhez még kommentár?

Az Operát kivéve, most már valamennyi fővárosi színház játszik, sőt három héten belül valószínűleg a Renaiszánszínház is megnyitja kapuit. A hat műsorral nyitított színpad munkálatai már a befejezéshez közelednek. A határozat oldalán, most már csak az a új színház is hivatali szobák átépítése és tartozása van hátra. Az építkezés közel ismálló koronájába került a Renaiszánszínháznak. Az építkezés természetesen nem gátolja a színházzat üzemét, hogy nagy szezonjára készüljön. Néhány nap előtt Csorosz Gyula vezetőségtől megkérte a Mondarini próbát. Ezt a darabot még a laboron előtt a Magyar Színház mutatta be először a színpadon. A címszerep akkor is Csorosz játszotta és ő játszta most is. Mondanunk se kell, hogy a reprint nagy érdeklődéssel várják színházi körökben és a közönségnél egyaránt.

Le Pas.
* A Cserebere hátszer kerül színpadra a Víg-színházban ezen a héten. Az új zenés vígjáték pártján sikere tette szépszerűessé ezt a kivételös kitzizést. Estéről-estére sok száz ember kénytelen elmenni a pénztárról, már nem kap aznapra jegyet. Az előadások félonykolva kezdődnek. Szombaton tartják meg a szezon első éjjeli előadását, amely alkalommal a Kék trakk kerül színpadra Vasárnap délután a Tolvajai adak.

öttani nemzeti kisebbségek helyzetét, nehézségek látszik Magyarországon kérését most visszautasítani, amikor annak az országának módjában van a népszövetség előtt a többi nemzettel egyenlő jogon szavát halatni.

Az Echo National megállapítja, hogy Magyarország egy év óta igen jelentékeny erőlködéseket tesz oly irányban, hogy a szerződést a szerződést a béke szemlében végrehajtsa és a legutóbbi Habsburg-kisérletnél oly mértékben tett bizonyosságot lojalitására, hogy még Csehország is bizalmat tudott kelteni. A lap arra a következtetésre jut, hogy ha Magyarország szomszédai mellett lehet foglal a népszövetségben, sokkal könnyebben teljesítheti, — ha akarja — azt a földadatot, amelyet a három év óta magára vállalt. (MTI.)

Bajok a pénztárjegyek körül

Enyhülés a pénzpiacon
A példátlanul nehéz augusztusi utolsó után határozott megkönnyebbülés mutatkozik a magyar pénzpiacon. Csak a túlzott aggodalomnak tudható be, hogy a jegyintézetnél

a múlt hét végén kerekben egymilliórd benyújtás történt.

Amikor kiderült azonban, hogy az érdekelte vállalatoknak és intézeteknek nincs szükségük ilyen pénztárgyakra, nem is vették tehát tényleg igénybe, hanem górszámlán hagyják a jegyintézetnél. A feszültség iszkénese, sajnos, nem hozta meg a pénzdrágaság enyhülését, sőt a emberdelfitelek enyhítésével sem hajlandók a pénztárjegyek a piac megkönnyebbülését elismerni. Vizont a pénzdrágulás irányában sem történt eltódlás: a jegyintézet főtanácsának legutóbbi ülésén ugyan szóba került a hivatalos kamatláb emelése, azonban Popovics Sándor minök azzal hárította el a kamatlábemelést, hogy az összes pénztárjegyek és egyéb hitelszervek növelni fogják az amugy is elviselhetetlen magas kamatlábat, ha a jegyintézet az emeléshez nyulna.

Még mindig a legnagyobb pénzgyényeket a gabonaforgalom lebonyolításának tényezői támasztják. Különösen a malmok vesznek igénybe óriási tételeket a bankoknál és takarékpénztáraknál, hogy a gabonajáratot finanszírozhassák. Az innen eredő horribilis igények kielégítése természetesen a jegyintézetnél koncentrárdott. Hogy milyen hitelekkel kénytelenek emiatt az intézetek igénybevenni, arra jellemző az a megállapítás, hogy egyik fővárosi nagybank már közel kétmilliórdos hitelt élvez a jegyintézetből.

Ugyan a jegyintézet vezetősége már hivatalosan is beismerte, nyomdapolitikájának bukását és belátta, hogy Magyarországon nem bírja el a bankjegyek Svájcban való készítését, miért is a drága svájci pénzjegyek helyett a belsőldön készült pénztárjegyek kibocsátásával igyekezett a nehézségeket áthidalni. Amily börmel fogadta a közvélemény, hogy hivatalos részről végre szakítottak az addigi módszerrel, ugyanolyan mértékben mely példát keltettek a pénztárjegyek kihelyezésére folytatott kísérletek. Ez annak tulajdonítható, hogy jegyintézet rendszerentlenül dolgozott és mikor a pénztárjegyek forgalomba kerültek egyszerűre a jelentékesen bankoknak csupa pénztárjeggyel bízott. A pénztárjegyek még aznap továbbadták a pénztárjegyeket az iparvállalatoknak és kereskedőknek, akik azonban legutóbb esetben

viasszaküldötték a pénzjegyeket és hivatkoztak arra, hogy munkásaiat és alkalmazottaikat nem tudják ötszáz ezer és egymillióds címetekkel fizetni. Nem egy pénztártezt pénztárterme hangos volt a hónap utolsó napjaiban a méltatlankodással. Ebből hamar megtanulhatta a jegyintézet, hogy lehetetlen a pénztárjegyeket egy napon forgalomba hozni, hanem fokozatosan kell azokat kibocsátani, miután csupán a bankok tudják felhasználni az ilyen nagy címleteket egymás közötti elszámolásaikban.

Uránia — Robinson Crusoe — a teljes film egy előadásban 5, 7/8, 9 és 10 óra.

A negyvenéves lány. Ő bron balladát, egész csomó mulatóg egyfelvonásos és az új szezonnyitóműsor magánénekeit játszóak a jövő héten 8 1/2 óra az Andrássy-utí Színházban.

PESTI SÉTÁK

Bajazzo

Ki ne emlékezne a jó Waldemar Pszlanderre? Kedvelt mozihősünk volt, a hullámos haj, a lendületes gesztusok, a szoborító szerelem legnagyobb díjandorszínésze, hogy csak úgy dől fel hölgyeink érzelméire, mint mágnus felé a megbódult vaspor.

Egyszer itt is járt nálunk Pesten, jelen galambszíni betétes cipővel, kezén galambszíni keztyűvel, székben, galambszíni mellényben, fején cilinderral mérte végig az akkor még boldogan galambszin pesti aszfaltot és a pesti nők... haj, gondolni sem jó rá, hogy mennyire rajongtak az isteni Pszlanderért.

És milyen boldogság volt, milyen esoda, mikor kiderült, hogy a menyegyei vászonember, az isteni göndör, az időtérhetlen szerelmi-líhegő, a legelegnőbb lovas, a legnagyobb szívi lovas, a történelem leggyorsabb melleszínésze még komponistának is szentidősi. Sőt: szentidő, mint ahogy enyhe lipótörési budorok tulajdonosai sóhajtották.

Zenét komponált Waldemar, és a szöveget is maga írta hozzá. Szívbeli jött a zene és szívből jött a vers, mert a maga szomorú tragédiáját énekelte meg benne, a kívül vídám, belül véres komédiás-sorsot, amelynek keserű gúnygal felszaporítottá így szöveget:

— Kacagi, kacagi, szegény Bajazzo!

De talán nem is Pszlander találta ezt ki... Olasz dalmű is van erről, ahol is a tragédiás bohóe szintén ezt énekelte:

— Ride Paggiaccio...

És azóta nem egy változatban hangzott a dal: "Nevecs, Bajazzo." mert nem volt még költő, aki másként tudta volna elképzelni a bohóe életét, mint hogy miáltal listés képén székes mosolyra torzul a vérzőrés festékek kerített száj, odahaza beteg felesége vergődve sorvad a zörgő számdagyon és kislánya meztelű botorkál dermesztő hóban orvosságért. Kalapdó szivecskének utolsó, fájdalmas forrtisszámójával.

Mi, költők engedelmes tanítványai, akik az idegen életeket az ő vezető lenesájuknál látjuk, régen elkönyveltük, hogy a bohócok a világ legszomorúbb emberei, akiknek boldondos képére önnön vérük freeszentí a fura pomponokat és fehér lépüket a listelen kívül a tudejűkben sipoló tudóvész segít fehérre festeni.

Ma azonban rájöttem, hogy az egész "nevecs, bajazzo" egy nagy kumbúg.

Ágeli kiskoromban találkoztam a pagliaccioval, fővárosunk egyik lsmert és igen kitűnő bohócával. Kis társaságban űlt a fehérboros asztalnál és kedves volt és mulatóss és jókedvű és vídám, mint előadás közben, fehér bort ivott, ott volt a felesége is, egészségesen és boldogan, a kislánya is, cipőben és ruhák arca, utóbbiak vacsoráztak. Jókedvűek voltak mind, mert a bohócok biztosan megfizetik a mókdiért és mert sikerrel vannak, mert leírásúba arcáról a festékek, ő is olyan ember, mint más és tréfnának egész odahaza nem sötétített el fel-léttelni a legmegdrább nyomorúságok felhőit.

A bohóc is lehet boldog és jókedvű ember, sőt többnyire az is és számomra ebből az a tanulság, hogy a bohócok, ha circuszban, vagy varietéban clownnak látók, elszárm szívelem vércsapját és minden szomorú alaphangulat nélkül átengedem magam a csilandozó tréfa-csindláknak, a véres könnyeket fenntartva akkorra, amikor azok székeségéről a két szemem gyűz meg.

De talán mások számára is akadhat tanulság az én szerény kis megfigyelésben:

Ha valaki folyton azt dajolja magáról, hogy ő így, meg egy nyomorúsággal küzd odahaza, az még lehet szerény, de puha polgári otthonában igen boldog ember.

A nagy politikus, akit odahaza diltatólag nem hogy nyugodni a hazagondja, gyakran igen ügyes kis cíusbakkal osztja meg ezeket a gondokat, a rosszul fizetett ember, aki a fórumon nélkülözéseinek gennyedő sebeit hordozza körül, mint valami háborús trofédi, otthon gyakran csak a kaviárt nélkülözi a pezsgő és májpestétommal töltött tejszó mellett és a nagy Franciaország, amely telekürtöli háborús veszteségeivel a világot és tönkretűtéstől retteg nyilvánosan a jövőté elmaradása esetén: tessék csak megnézni a párisi képes lapokat és... de többet igazán felesleges.

Énekelni azért csak énekeljük: —Kacagi, kacagi, szegény Bajazzo!

A tömegszállások rejtelmeiből

Diplomás emberek és gonosztevők a szállásokon — Megszüntetik a tömegszállásokat

A főváros külső periferiái tele vannak tömegszállásokkal, ahol már nemcsak munkásaladók, hanem közhivatalnokok és más diplomás emberek húzzák meg magukat éjszanként a lakáshülyén következében. A jelenlegi lehetetlen lakáviszonyoknak az álozatat ezek, akik többmagukkal fekszenek, földön szorosan egymás mellett nők, férfiak vegyesen.

A legutóbb ilyen tömegszállás a Kelti pályaudvar környékén, a Nefelejts-utacában és az Angyalföldön van. Egy szobában 15–20 ember alszik éjszanként, teljesen idegenek, akik soha sem ismerték egymást. A tömegszállások talán soha sem szellőztetik, mert olviselhetetlen büz hatja át a szobákat.

A tömegszállások lakói

A tömegszállások többnyire futó vendégek veszik igénybe, akik hamarosan nem tudnak hajlék alá jutni. Állandó vendégek is vannak, ezek többnyire menekültek, akik vagyonokban laktak. A tömegszállásokon - vidékiek is megfordulnak, akik Budapestre érkeztek és itt a szállodákban sem tudtak szobához jutni. A tömegszállásokon, ahol egy szobában tízenöt is alszanak, biztosan jut hely a tizenhatodiknak is. Nagyon sok főiskolai hallgató lakik most a periferiák szállóiban, akik az új iskolai év kezdetén még nem tudtak lakást kapni. Különösen a szegényebb sorsú diákok veszik igénybe egy-egy éjszakára a tömegszállások szalmazsákjait és nappal kávéházban tanulnak.

A kétes egzisztenciájú egyének természetesen a legkitartóbb al-bérlői a tömegszállásoknak. A főbérlő nem igen jelenti be az ágyarájratok, akik így könnyen el tudják kerülni a hatóságok figyelmét. A tömegszállásoknak meg van a maguk házirendjük. A lakótársak nem törődnek egymással, zárközött természetiek. Egy-egy albérlő pár napos ott tartózkodás után hirtelen eltűnik, egy hónap múlva pedig váratlanul visszatér. Senki se kérdezi tőle, hogy hol volt, mit csinált. Legfeljebb a rendőrség érdeklődik a tővölöte alatt történetekre, aminek aztán rendszerint letartóztatás a vége.

Razzia a tömegszállásokban

A rendőrség emberei éppen a tömegszállások kétes egzisztenciájú lakóira való tekintettel gyakran tartanak razziaikat. Ezek a razziaik többnyire eredményel végződnek és sok körözött bűnöző kerül rendőrkézebe.

A legutóbbi bűnesetek tettesei közül nem egyet találtak meg a tömegszállásokban, ahol napokon, sőt heteken keresztül sikerült nekik a rendőrség elől elrejtőzniük. Sok foglalkozás nélküli és a főváros területől kitiltott egyén húzódik meg a tömegszállásokban, amelyekkel léte veszélyeztetni a főváros közbiztonságát.

A hatóságok közegészségi szempontból is razziaznak ezeken a helyeken. A tömegszállások a fertőző

betegségek terjesztői és erkölcsi szempontból is föltötte károsak, éppen azért a hatóságok most minden ígklyezettel azon vannak, hogy a tömegszállásokat megszüntessék.

Megszüntetik a tömegszállásokat

Budapesten mintegy ötven tömegszállás van, ahol éjszanként több ezer ember nyer elhelyezést. A lakáshülyára való tekintettel a rendőrség mindegyik túrte ezeket a helyeket, azonban mindinkább arra a meggyőződésre jutottak, hogy sokáig már nem maradjhatnak meg. Az illetékes hatóságok tárgyalások kezdtek a honvédelmi minisztériummal, hogy azokat a kaszárnyákat, amelyekre nincsen szükség, engedjék át tömegszállások céljára. A kaszárnyákat erre a célra átalakítanák és a lakókat állandó hatóság el-lenőrzés alatt tartanák. Az erre vonatkozó tárgyalások még folyamatban vannak és valószínű, hogy sikerülni fog megállapodásra jutni.

Uzsora a fekvőhelyely

A tömegszállások főbérlői egy-egy fekvőhelyért jelentékeny árakat számítanak, hogy ezzel is lépést tartsanak a lakáviszonyok nekik kedvező konjukturájával. Egy szalmazsák a tömegszállásokon sokszor többre kerül, mint egy reudes hónapos szoba.

A szállás éjszankánként 100–150 koronába kerül, vidékieknek azonban 200–300 koronát is felszámítanak egy éjszakára. Ezzel szemben kényelemről szó sincs és a lakók részére rendszerint két mosdóáll és ugyanannyi törülköző áll rendelkezésre. Azon szokott 15–20 ember reggelként megosztotni.

Természetes, hogy mindezek a körülmények a hatóságokat gyors beavatkozásra serkentették, amelynek valószínűleg hamarosan meg is lesz a kedvező eredménye.

A soknevű urileány betöréses lopásai

— A Hétfői Napló tudósítójától. —

A rendőrségre gyanus följelentés érkezett egy Pál Anna nevű leány ellen, aki előkelő házakhoz mint társalkodónő, szobalány és gazdasszony szegődik el és szolgálati helyén betöréses lopásokat követett el. A rendkívül jó megjelenésű, intelligens leány hamarosan megszerettette magát gazdáival, akiknek bizalmával hamarosan visszaélt.

Pár heti ott tartózkodás után kivárta a legalkalmasabb időt, amikor a házbellek nem tartózkodtak otthon és ilyenkor fölfeszítette a szekrényeket, az értékesebb fehérneműket, érték tárgyakat magával vitte. Pál Anna vidéken is megfordult és mindenütt hasonló módon követett el betöréses lopásokat.

A rendőri nyomosok megállapították, hogy közel húszonkét betörés-

ses lopást követett és Pál Anna néven kívül még számos álnév alatt szegődik el, rendszerint cseléd-könyv nélkül. A tolvaj háziszarkát a detektívek tegnap elfogták a Nefelejts-utacában lévő lakásán, amelyet állandó lakhelyül bérelt magának.

A Nefelejts-utcai lakásában a detektívek nagy mennyiségű ruhaneműt találtak felhalmozva, amelyek természetesen mind lopásból származnak. A leány a főbérlőnek azt mondta, hogy vidéken szokott ruhaneműket vásárolni és amikor elszegődött valahova, a lakásán azt mondta, hogy vásárolni megy vidékre.

Igy aztán nem volt feltűnő a gyakori távozás és az sem, hogy időközben nagy csomagokkal tér vissza. Pál Anna még polgári iskolát végzett és vidéken egy takarékpénztárnál volt alkalmazva, mint kezdő hivatalnoknő.

Ott is azonban lopásokat és sikerkasztásokat követett el, amiért Budapestre kellett szöknie. Itt aztán tovább folytatta a lopásokat, amíg most végre a rendőrség ártalmatlanná nem tette.

HIREK

— Akinek a román megszállás kom-Exatás vétsége miatt került a vándortalpadjára Frankel Bernát nyirogházai gazdálkodó, mert a burgonyarekvirálás alkalmával 1920 június 26-án Nyíregyházán az utcan több gazda előtt azt mondotta: A románok sokkal tisztességesebben bántak velem. A magyarok rosszabbak a rablónál. Ne vessünk, majd akkor rekvirálunk! A nyíregyházi törvényes ezért Frankel háromnapra fogházra ítélte. A doberceni tábla helybenhagyta az ítéletet, mert az enyhén kiszabott büntetés mérteklősége törvényes alapot nem talált. A Kuria most a semmizéti panaszokat elutasította.

— Erős kritika a kormányzó ellen, Többibben kritizálta Fischer Géza mozdonyvezető a kormányzó magatartását. Egy két évvel ezelőt "gazembernek" is nevezte, aki önfejtalmúlag helyezkedett el a kormányzó székbe és úgy fog onnan távozni, mint Kun Béla. De a nemzeti hadsereg sem volt Fischernek elég fejelemzet, mert arról pedig azt állította, hogy több gyilkosságot követett el, mint a kommunál alatt a vöröshadsereg. A budapesti törvényszék kormányzóértéért egyévi fogházra és 2000 korona pénzbírságra ítélte el. A tábla csak annyiban könnyített rajta, hogy négy hónapot és hat napot számított be neki a büntetésbe, melyet a vizsgálati fogságban töltött. A Kuria semmiségi panaszait részben el, részben visszautasította.

— Ötvenezerfontos per egy megszűnt főszeled cég ellen. A háború kitörése után egy társas devizacé ötvenezerfontot kontremintait egyik legelő fővárosi banknál. Idők folyamán a cégársak eszajjelmentek és egyikük somárlalta az ötvenezerfontos tartozást. A font emelkedésére való tekintettel a bank végül is háromszáz koronával lefedezte az ötvenezerfontot, adósait pedig beperelte a differenciára. Ugyázték azonban, hogy a bank maga sem nagyon hiszi azt, hogy követelést behajthatja, mert a sok millió differenciát már régebben leirta.

— Szabad-e venni az arany- és ezüstpénzt? Az új valuta- és devizarendel az Arany- és ezüstiparban is bizonytalanságot váltott ki, meg nem tudták határozatosan, vonatkozik-e a rendelet az ezüstfoglalomra. Az arany vétele és eladása tilos és ilyen pénzek vétele és eladása nyilvánvalóan csak a Devizaközpont jainál engedélyezhető. Az ezüstpénzt

vételére és eladására azonban a Devizakörlet nem vonatkozik és az Oestrák-Magyar Banktól nyert felvilágosítás szerint is a forgalom az esetében teljesen szabad. Az enyhest-péti fizetési forgalom onnlfogva a régi kereteken belül állítható le.

Uránia — Robinson Crusoe — a teljes film egy előadásban 5, 7, 9 és 10.10 órákor.

Az első börtönlátogatás buvazulával. A múlt héten volt Szegeden az első földjárás, amelynek a börtönzsekeket buvazulában állapították meg. A város Jajzánban levő hatvanéves hold földjét adta bérbe és 25 kiló buza volt a földkáltsái ár holdanként. A földlátogatás börtönzseke nemokára felragasztott négy és fél méterre buzára. A földművelés és a börtönlátogatás között igazán jelentősek játszódtak le. Összel árvérás áll ki kerülnék az újszegedi Maroston levő városi börtölnök is.

A Kamarában új műsor. Bemutatóra kerül a „Gyómat” című befutószerű műsor, valamint Clara Kimball Young, a nemrég meghalt filmnevezettségű művésznő átvett nagy szerepében. A „Hírhedt nő” című attrakciónak. Elő-

Girardi-kalapot gyártanak Nánáson. A hajdusági Nánás városában valóságba jutott, visszafeléjében van a százas, híres szalmafonó, szalmakalapot gyártóipar. Magyarországi földművelésügyi miniszter, Csonka-Magyarországi miniszter mint az első lebetekelték vált ennek a már világhíreskedő német jelentőségű magyar iparának fenntartásáért, továbbá fejlesztéséért. A nánási szalmakalapot gyártóipar hiányos, virágzó állapotban felelősséget bennintette a további működéséért. Két debreceni kalapostermester, mágnási Nagy Mihály és Száll Gerzely megvásárolta a gyár teljes berendezését és most Debrecenben, a Domb-utca 20. szám alatt berendezték Csonka-Magyarországnak a maga nemében egyetlen kalapgyárat. A gyár, hol már ebben az évben nemcsak Girardi- és egyéb divatos szalmakalapot fognak gyártani, az egész országban egyedül lesz, azért, mert itt fejtették ki, gyártást fejlesztési foglalkozás-központok, boltok, vadász- és egyéb jobb fajta divatos kalapok előállításával a kitűnő magyar szalmakalapot gyártásának is.

A Városi Színház, hivataloshoz híven, gondosan előkészített előadásokban, kiváló szereplőkkel és olgso helyaránkul hozza közönségünk elé a zeneirodalom remekait. A jövő hét műsorán a Zsidónőben D'Arin Zacharie, a szentpéteryári volt császári Opera tagja önként Brogni bíboros szerepét, Mignonban, Rigoletóban és Traviatában, P. Gerő Erzsébet folytatja vendégjátékait.

Törvényszék

Ha a kecske Bzi a káposztát. Iszák János vonatkörúri egyik utas kosarát, mely a kalamazóssal volt elhelyezve, felnyitotta és kibőrt benne lopott ki. Miután a lopás Körmend és szombathelyi törvényszék volt illetékes. A hitlen kalauzi harmathévi börtönbe és öt évi hivatali szétválasztásba ítélték. A gyári tábla felmoltó büntetését két év fegyházra, mert a lopást szolgálat közben követte el. A kuria most helybenhagyta a másodfokú ítéletet.

A vasúts a fegyverrel. Hány ember börtön meg évrel-éve detelével azok gonatlanúságát. akik, ha fegyver kerül a kezükbe, könnyelmű módon fogják valakire csak úgy „becsü”-ből. Így csinálta ezt mált év április 24-én Szentpálföldön Kákas József gazdasági eszléd, aki egy fegyvert tisztogatót és a szobháza bejáró Csontos Lászlóra togt. A fegyver elcsúszt és a golyó Csontos mellébe ferdődött. A sebészeile követ volt, hogy Csontos belső vérzés következtében oit a

CIRKUS Esténként 10.10 órákor csatlakozás és szombathelyi 12.10 órákor szombatkapitány 1.6 órással, 2. két medve, két tigris. Estenként az új szombathelyi szombathelyi

Nemzeti Royal Orfeum Tel. 121-26 Minden este 8.10 órákor: a nagyvilág szombathelyi szombathelyi és Magyar arzenál vendéglátóhely ARANYMADAR Harmath-Zerkovits operettje

helyszínen halt meg néhány óra múlva. Gondatlanságból okozott emberlét miatt került Kakas a vádlottak padjára. A gyári törvényszék hat hónapi fegyházra ítélte el. Az ottani tábla leszállította három hónapra és a kuria most helybenhagyta ezt az ítéletet.

Két eszt. Schweitzer Sándor állás-nélküli hivatalnok a fővárosba érkezett és lakást kapott a Budafoki-uton Zili Perencsnél. Egy ideig fizette a lakbért, de miután foglalkozást nem kapott, a már nem szokatlan csalesköhöz fordult. Lakásadónójával el tudta hitetni, hogy ő utó elcsúfolt szerezni, mire Zillné 10.200 koronát adott át neki tízrúra. Ezzel a pénzzel most már hajóval Debrecbe utazott. Itt ismerőseit költött egy Paprika llesné nevű hölgygel, akinek olesó sört itt. A hölgy rögtön adott is neki 2000 koronát, hogy a sört biztosítsa magának. Zillné azonban hiába várt a férre és Paprikáné a sörre. Schweitzer néhány hónapra múlva visszajött Budapestre. A rendőrség itt felismerte és letartóztatta. A törvényszék mástfél év börtönre ítélte. A tábla most felmoltó büntetését két év börtönre. — Hasonló módon esapta be Mondorff Ferenc tapátzó a budapesti nemzeti pénzügyi tanácsost, báró Braun von Stumpff Mondorff szállított legalább 24 mérőmáza fát a rendelt és kifizetett 22 mérőmázaftól. A bíróság mégis elítélte nyolc havi börtönre és 600 korona pénzbírságra. A tábla leszállította büntetését négy hónapi fegyházra. A kuria semmisségi panaszát most el- és visszautasította.

Egy románbárd. Makón politizált az utca négyen hágyatarmelő. A politikai között volt Vajda József hágyatarmelő is, aki, mikor a románok kivonulásáról esett szó, azt mondotta, hogy „a románok Makót nem írtik ki, mert Horthy katonái nem jobbak a kommunisztáknál, rabolnak és gyilkolnak!” Hivatalból üldözendő: a gazdasági miatt került a szegedi törvényszék elé Vajda. A bíróság hat hónapi fegyházra és 2000 korona pénzbírságra ítélte. A tábla helybenhagyta az ítéletet és indokolta pedig azaz, hogy „a nyilatkozat a nemzeti hadserög hivatása gyakorlatára vonatkozott és alkalmas arra, hogy a hadseröget közmegevetésnek teheti ki”.

A korona stabilizálása után

A nemzetgyűlés drágasági bizottsága a téli túléltelö ellásást tárgyalta a héten. Szokás szerint szakértöket hallgatott meg s az egyik szakértö Pürébl fővárosi tanácsnok volt. A fa ára nagyon drága többek közt azért, mert a Horthy-alapra beszedendő egy százalek jutalék kivételével olyan késedelmesen történik, hogy az áru feledésre lesz és hogy a Devizaközpont csak egy esetben a főváros saját szükségletére beszerzett fája árának kifizetésekör a késedelmes kiutalással tízmillió korona kárt okozott.

A Devizaközpont felállításakor pár óráig felemelkedett koronánk értéke 0.59-r, hogy azután gyors iramban térjen vissza oda, ahol már volt. Ha a Devizaközpont nem tudja a koronát stabilizálni s csak hátrányai mutatkoznak, nincs létjogosultsága. Lássák be végre az illetékes tényezök, hogy a kereskedelem megy tönkre a Devizaközpont miatt. Hisz a kereskedök még nehezebben jnt devizához, mint a főváros és még ez is tízmillióval károsodik csak egy utalványozással.

A valuta megerjavítása ma már nem lehet cél, csak az állandósítás, áttörésünk valamilyen formában áthelyesztünk az arany fizetési eszközre. De egyszer végre már ki kell mondani, amit minden felölös tényezök és mindenki, aki figyelmemet kiseri a gazdasági eseményeket, tud, hogy a husz koronás bankjegyi vásárló ereje soha sem lesz egyenértékű egy husz koronás arannyal és a pénzügyi kormányzatnak épp az a feladata, hogy a korona stabilizálás után olyan pénznemre térjen át, mely számjegyekben is az aranyérték felezi ki.

KÖZGAZDASÁG

A Közuti nem adja át ingatlanát a fővárosnak

Dr. Bódy Tivadar, a főváros volt polgármestere, jelenleg a Helyierdekök Vasutak vezérigazgatója, a Közuti Vasutak küszöbön álló megváltása tárgyában a következőket mondta:

— Késégletlen, hogy a Közuti Vasutak megváltása tárgyában meg meglehetősen sok kérdésnek kell tisztázódnia a megváltás megtörténtéig. A Közutinak természetesen csak az lehet kiindulási pontja, hogy a régi feltételek alapján aligha lehet a tárgyalásokat lefolytatni, miután a gazdasági állapotok következtében a szerződésben körülírt feltételek már régen megszűntek.

— A főváros január 1-én át fogja venni a vasuti vállalatot s az ahhoz tartozó minden felszerelés átmege a főváros biróköhá. Viszont a részvényfelnevezésből tartalékoltt összegekből támadt investíciótö termésszerűleg a vállalat, illetve a részvényesek tulajdonát kell hogy képezzék továbbra is. Ennek a tulajdonnak főbb részei a tarcsai gyár, a Helyierdekök Villamosvasút, a Földalatti Villamosvasút fele és a Buryasut kötharmadrésze. Ezek az értékek mind a részvényesek ki-szárolagos tulajdonai és feltétlenül különböztethetők a Közuti üzemi vagyonától. A Közuti ezeket a vagyonrteleket természetesen nem hajlandó átadni a fővárosnak, hanem valamely formában tovább öbajtja kezelni. Minden okunk és jogunk megvan hozzá, hogy a Közutinak öne külön vagyonrtelehöz ragaszkodjunk, s annak jövedéleli rentabilitását kedvezően ítélessük meg. Ugy látszik, a pesti érteklap-on is figyelemmel vannak már ezekre a momentumokra, s szerintem erre vezethet vissza leginkább a Közuti papírjaiban legutóbb be-következett árfolyameltolódás.

— Természetesen egyelőre nyílt kérdés, hogy a főváros miképpen gondolja a vasutak üzemeltetését a megváltás megtörténte után. Erre nézve egyelőre semmi támponttal sem rendelkezikünk. Tény az, hogy maga a Közuti is ajánlatot tett a fővárosnak arra nézve, hogy a vasutakat továbbra is üzemben tartsa, de a fővárosnál, megállapíthatólag, erősen idegenkednek jelenleg minden olyan megoldástól, amely mögött valamely fővárosi nagybankot sejteneik. Egyébként tudomásom szerint maga a Nemzeti Hitelintézet is megpróbálkozott ez irányban, azonban ugy látszik, nem a legnagyobb eredménnyel.

A hamis Coburg-részvények és a Giro. A Hazai Bank nemrégiben, mint ismeretes, értesítette az összes budapesti pénzintézeteket, hogy hamis Coburg-részvények vannak forgalomban. A Hazai Bank figyelemztetésére az összes intézetek megvizsgálták Coburg-értékpapírállományukat és a vizsgálat során megállapították, hogy térségünkben rengeteg hamis Coburg-részvény van. Ezeket a részvényeket az intézetek föleg 1921 szeptember és október hónapban, tehát közel egy évvel ezelött vásárolták és pedig a Giro- és Pénztárgyeltelt utján. Most, hogy megállapították a hamis Coburg-részvény forgalombahozatalát, a Giro az érdekeltekkel közölte annak az egyezményes tözsedélynöknök a nevet, aki annakidején a kérdéses értékpapirokat a Giroba szállította. Amikor ez a botrány kiderült, a Giro támaszkodva az értékpapír-üzleti szokások 23. szakaszára, mely szerint hamisított értékpapírok cl-adója három éven belül felhívásra köteles a hamis darabokat forgalomképes más értékpapírokkal felcse-

rélni, követelte a hamis részvények kicserélését. Ebben az esetben öo nagyitömegei hamis Coburg-részvény került egyszerre előtérbe, hogy az egyezményes ügynökök anyagi erejüket felhímuló öo nehézség elé lettek állítva a büntető meghozórlatáson kívül, amelyek az értéklzeti szokások 23. paragrafásának intencióval ellenkezik. A sok hamis Coburg-részvény becserélése milliókba kerülne és azért az érdekeltt tözsedélynökök úgy vélik, hogy teljesen lehetetlen állapot az, hogy ezt az óriási összeget az a néhány egyezményes tag viselje, akinek kezén vételelőn a hamis részvények megfordultak. Az egyezményes tagok az így bigék elintéztése öbljából sürögös intervencióra kérte fel az Értéklpapír- és Valutakereskedök Egyösölését. A sok Coburg-részvényeken kívül, értesülöcsünk szerint, hamis Giro-részvény is volt forgalomban, amit szintén szóbahoznak a legközelebbi üléseben.

A Nemzetközi Kivetteli és Behozatli Rt. Budapestben, báró Ullmann Adolf önkölte alatt ma tartotta rendes közgyűlést, mely a tartalékalap és a nyugdíjalap megleelő dotálása mellett 40.000.000 korona alapköte után a lefolyt üléstörve 5% osztalék kifizetését határozta el. Az igazgatóság új tagjává Sötörsky Tibor nyug. államtitkár, a Magyar Általános Hitelbank ügyvezető igazgatóját választotta meg. Az igazgatóság dr. Paksy József igazgatóhelyettest igazgatóvá nevezte ki.

A „Klotild” Első Magyar Vegyipari Rt. szeptember 9-én tartott rendkívüli közgyűlése által elhatározott alapítófelelmesek alkalmából 35.716 részvényt ajánl fel a régi részvényeseknek 7:2 arányban 1500 K elővéletl áron, 50 K illeték és költösg terítés mellett. Az elővéletl jog szeptember 14-től 20-ig bezárólag gyakorolható Budapesten a Wiener Bankverein magyarországi fióklételepénde és Wienben az Allgemeine Depositenbanknál, valamint a Wiener Bankvereinél. Az alapítófelelmesnek keresztülendő másodkö részletéből 37.500 darab részvény fog meg az igazgatóság által elgátározandó időpontban és árfolyonon a részvényeseknek felajánlatni.

A kistarsai gégyár részvényel a tözsedék. A Kistarsai Gép- és Vasutelszerelö Gyár Rt. részvényeit a jövő héten bevezetik a tőzsdére. A kistarsai gégyár a Közuti, illetve a Helyierdekök Vasut ördökösözéségek tartozik s a Ganz-Danubius után legnagyobb vasgöngyörök. Mint ilyen, bent van a vasgöngyártök szindikátusában, azonban állandó megrendeléseik vannak Japán, Svédország részéről. A tözsdéle bevezetését a Lloyd Bank fogja Vágó Leó tözsedelbizományos utján végezni. A Lloyd Banknak ez lesz az első nyilvános tözsdéle szereplése. A Kistarsai Gép- és Vasutelszerelö Gyár Rt. gyári berendezéseit, anyagkészletét és megrendeléseit, több mint egymilliórd koronára becsülik. Ez az értéklök kifejezésre jut a „kistarsai” kurzusában, melyet ma már 4800—5000 koronával keresnek.

A Csáky tökéletesen. A Csáky-Prakfalvi alapítökéle felmelt 70 millió koronára. A vállalat az utóbbi időben nagymerékben terjeszkedett, s az ország vasfeldolgozó iparában nélkülözhetetlen eikék előállítására rendezködtetett be. Az új részvényekből öt rögre három utat adnak kedvezö árfolyamon.

Telefon 11-47. KERTMOZI Telefon 11-47. BOCACCIO LENKEFFY ICA a főszerepben VARIKÓ HÖ amerikai dráma MÉZESHETEK amerikai vígjáték Előadások kezdete: 1/8 és 9 órákor

Felölös szerkesztö: SZOMAHÁZY ISTVÁN Törteszerkesztö: DR. ELEK HUGÓ és PÁJÖR MÁTY. Szünyváltö: Quenoch György